Oświadczenie złożone
przez senatora Waldemara Witkowskiego
w dniu 9 września 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra aktywów państwowych Wojciecha Balczuna

Zwracam się do Pana Ministra jako osoby sprawującej bezpośredni nadzór właścicielski nad PGE Polską Grupą Energetyczną, do której należy Elektrownia „Turów".

W trakcie moich ostatnich spotkań i rozmów z przedstawicielami związków zawodowych w Bogatyni uzyskałem informacje, że PGE Polska Grupa Energetyczna planuje przyspieszenie wygaszania energetyki węglowej Elektrowni „Turów", choć formalnie zostało to zaplanowane do 2044 r.

W kwietniu 2021 r. minister klimatu i środowiska oficjalnie przedłużył koncesję na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża „Turów" do kwietnia 2044 r. Koncesja ta opiera się na tzw. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydanej pierwotnie przez RDOŚ we Wrocławiu. Była ona przez lata zaskarżana przez aktywistów i sąsiednie państwa. Jednak prawomocny wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 2 lipca 2026 r. oddalił skargi organizacji ekologicznych i ostatecznie utrzymał w mocy decyzję środowiskową dla kopalni „Turów". Z punktu widzenia prawa oznacza to, że kompleks może legalnie działać aż do wyczerpania złoża w 2044 r.

Oficjalny i zatwierdzony plan stopniowego wyłączania jednostek zakładał symetryczne, rozłożone w czasie wygaszanie poszczególnych bloków energetycznych oraz redukcję wydobycia w kopalni, tak aby ostatecznie zakończyć eksploatację kompleksu w 2044 r. wraz z wyczerpaniem złoża węgla brunatnego. Ten horyzont czasowy dzieli się na kilka głównych faz. Wygaszanie kontraktów mocowych dla bloków B1–B6 przewidziane zostało na lata 2025–2028, a pierwsze wyłączenia bloków energetycznych w Elektrowni „Turów" – na 2030 r. Wygaśnięcie kontraktu mocowego dla bloku B7 zaplanowane na 2035 r. rozpocznie ostatnią dekadę działalności, służącą minimalnemu, technicznemu podtrzymaniu procesów i dokończeniu eksploatacji pozostałości złoża wewnątrz obecnego wyrobiska. Następnie, zgodnie z planem, wyrobisko kopalni zostanie poddane rekultywacji.

Przyznam, że z niepokojem przyjąłem doniesienia strony społecznej o potencjalnych planach przyspieszenia realizacji tego harmonogramu, które stałyby w sprzeczności z dotychczasowymi deklaracjami i uwarunkowaniami prawno-gospodarczymi regionu. Skrócenie czasu eksploatacji kompleksu bez zapewnienia realnej, całościowej alternatywy gospodarczej będzie niosło za sobą ryzyko zapaści ekonomicznej m.in. powiatu zgorzeleckiego oraz gwałtownego wzrostu bezrobocia strukturalnego.

Szczególny niepokój budzą głosy o planach wcześniejszego wygaszenia nowoczesnego bloku B7. Uruchomienie go zaledwie w 2021 r. i szybkie wygaszanie wydają się absurdalne, jeśli wziąć pod uwagę, że inwestycja ta kosztowała ponad 4 miliardy zł. Blok ten ma moc prawie 0,5 GW i osiąga sprawność 44%.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z następującymi pytaniami.

1. Czy Ministerstwo Aktywów Państwowych bądź zarząd PGE SA prowadzą obecnie analizy lub podjęły wiążące decyzje ukierunkowane na przyspieszenie likwidacji mocy wytwórczych w Elektrowni „Turów" przed terminami wynikającymi z oficjalnego harmonogramu koncesyjnego?

2. Jak resort oraz podległa mu spółka PGE zamierzają rozliczyć i uzasadnić ekonomicznie ewentualne przedwczesne wygaszenie bloku B7 przed 2035 r., biorąc pod uwagę poniesione ogromne nakłady inwestycyjne o wartości ponad 4 miliardów zł i wysoką sprawność technologiczną tej jednostki?

3. Jakie konkretne, alternatywne projekty inwestycyjne zostaną fizycznie zrealizowane w powiecie zgorzeleckim, aby zrekompensować potencjalną likwidację miejsc pracy w przypadku modyfikacji planu wygaszania?

4. Czy programy osłonowe oraz gwarancje pracownicze są aktualnie negocjowane, a jeśli tak, to jakie, ze stroną społeczną w Bogatyni w celu zabezpieczenia stabilności życiowej pracowników kompleksu i podmiotów kooperujących?

5. W jaki sposób Ministerstwo Aktywów Państwowych zamierza uzupełnić lukę w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym, która powstanie w wyniku ewentualnego przyspieszenia wyłączenia bloków Elektrowni „Turów", aby zapobiec zagrożeniu bilansowemu i zagwarantować nieprzerwane dostawy energii elektrycznej odbiorcom w całej Polsce?

Mając na uwadze bezpieczeństwo energetyczne kraju oraz stabilność bytową tysięcy rodzin na Dolnym Śląsku, liczę na szczegółowe i jednoznaczne stanowisko Pana Ministra w tej sprawie.

Waldemar Witkowski
senator RP
przewodniczący Komisji Edukacji